

Raadsvoorstel

Raadsnummer:	2019-028	Zaaknummer:	25615
Onderwerp:	Opdracht Dialooggroepen Strategische Agenda regio Amersfoort 2019-2022		
Korte inhoud:	Voor de periode 2019-2022 ontwikkelt de Regio Amersfoort een nieuwe Strategische Agenda. Een deel van de Strategische Agenda van de Regio Amersfoort voor de periode 2019-2022 zal in samenspraak met de samenleving tot stand komen. In de afgelopen maanden is uw raad gevraagd om voor dit dialoogproces de onderwerpen, de bijbehorende hoofdvraag en de kaders mee te geven.		

Datum B&W: 12 februari 2019	Portefeuillehouder:	Burgemeester Renkema
--	----------------------------	-----------------------------

Voorstel

<ol style="list-style-type: none"> 1. Instemmen met de Dialoog voor de Strategische Agenda 2019-2022 voor de onderwerpen Kwalitatieve Woningbouw, Inclusieve arbeidsmarkt en Energietransitie en duurzaamheid. Waarbij de gemeente Nijkerk niet actief deelneemt aan het onderwerp Energietransitie en duurzaamheid aangezien dit binnen de regio Foodvalley wordt opgepakt; 2. Instemmen met de volgende hoofdvragen voor de dialooggroepen om tot voorstellen te komen: <ol style="list-style-type: none"> A. Kwalitatieve woningbouw Kom aanvullend op wat al loopt met voorstellen voor regionale afspraken om te komen tot flexibele, aanpasbare, passende en betaalbare woonruimte voor iedereen. Houd daarbij rekening met het karakter van de regio en de diverse kernen in de regio. B. Inclusieve arbeidsmarkt Kom aanvullend op wat al loopt voor de Regio Amersfoort met een actieplan om in 2024 te komen tot een inclusieve arbeidsmarkt waarbij vraag en aanbod op elkaar aansluiten. Deelvragen aan de dialooggroep: <ul style="list-style-type: none"> • Welke oplossingen kunnen onderwijs, ondernemers en overheden aandragen om de tekorten aan passend personeel (technisch, zorg, horeca, ICT) te verminderen? • Welke innovatieve oplossingen kunnen we bedenken om een inclusieve arbeidsmarkt te organiseren?   C. Energietransitie en duurzaamheid¹ De dialooggroep ontwikkelt aanvullend op wat al loopt een actieplan om te komen tot een CO2 reductie van 49% in 2030 (t.o.v. 1990). Het actieplan geeft antwoord op de volgende deelvragen: <ul style="list-style-type: none"> • Welke alternatieve energiebronnen kunnen hiervoor worden ingezet? • Hoe borgen wij innovatie, kennis en financieringsconstructies? • Hoe wordt draagvlak gecreëerd? • Hoe maken we het SAMEN betaalbaar?   3. Instemmen met de in het groene tekstvakken onder het kopje “welke kaders geven de gemeenteraden mee?” opgenomen kaders (proces, inhoudelijk en financieel). 4. Kennis nemen van de verwerking van de 8 opmerkingen vanuit de raadscommissie van 17 januari 2019 (tweederde van de opmerkingen vanuit Nijkerk is verwerkt: zie bijlage 1).
--

¹ In de reactiebrief vanuit Nijkerk aan de regio Amersfoort (dd. 18 januari 2019) heeft Nijkerk ten aanzien van dit thema duidelijk gesteld dat Nijkerk niet participeert binnen dit thema en binnen de Dialooggroep. Waar nodig kan ambtelijke ondersteuning worden geboden. Ook hecht Nijkerk er waarde aan dat de gemeente bestuurlijk betrokken blijft bij de afstemming over dit thema. Dit aangezien keuzes op het grondgebied van buurgemeenten van invloed kunnen zijn op het leven in Nijkerk.

Toelichting:

Voor de periode 2019-2022 ontwikkelt de Regio Amersfoort een nieuwe Strategische Agenda. Een deel van de Strategische Agenda van de Regio Amersfoort voor de periode 2019-2022 zal in samenspraak met de samenleving tot stand komen. In de afgelopen maanden is uw raad gevraagd om voor dit dialoogproces de onderwerpen, de bijbehorende hoofdvraag en de kaders mee te geven.

Inleiding

De negen samenwerkende gemeenten hebben om twee redenen voor De Dialoog gekozen. Op de eerste plaats omdat met deze aanpak de kaderstellende rol van de samenwerkende gemeenteraden wordt versterkt door "aan de voorkant" (er is nog geen strategische agenda) een open gesprek te voeren over welke onderwerpen de Regio dient aan te pakken en binnen welke bandbreedte dat gebeurt. De tweede reden is dat de invloed van de samenleving op de regionale besluitvorming vergroot wordt. Door alle expertise per onderwerp bijeen te brengen wordt de maatschappelijke legitimiteit van politieke besluitvorming vergroot.

Beoogd effect

Instemmen met zowel de drie thema's waarvoor de Dialoog wordt opgestart als de inhoudelijke richting en vraagstelling van de drie dialooggroepen.

Argumenten

Wat is de rol van de gemeenteraad?

In de kaderstellende fase zijn de raden maximaal aan zet om gewenste beleidsaccenten aan te brengen. De gemeenteraden bepalen het kader. Tijdens het interactieve gedeelte van het Dialoogproces kunnen de raden en colleges daarom een waarnemende rol vervullen. Gegeven het feit dat er in de Regio Amersfoort sprake is van samenwerking gebaseerd op een bestuursconvenant, zijn zowel bij de besluitvorming over dit raadsvoorstel, als na afronding van de interactieve fase (na de zomer 2019) negen individuele en eensluidende raadsbesluiten nodig om tot besluitvorming te kunnen komen. De raden nemen de voorstellen die binnen de kaders blijven in principe over van de dialooggroepen, tenzij er zwaarwegende (politieke) argumenten zijn. In dat geval beargumenteren zij hun keuzes. Verder is er een klankbordgroep van raadsleden gevormd, die tijdens het proces geïnformeerd wordt en "de vinger aan de pols" zal houden.

Wat waren de stappen tot vandaag?

In de weken na het zomerreces van 2018 zijn per gemeenteraad gesprekken gevoerd over de vraag wat er vanuit het perspectief van de betreffende gemeenteraad door de Regio Amersfoort in 2019-2022 opgepakt dient te worden. Deze gesprekken werden gevoerd aan de hand van de volgende vragen:

1. Welke onderwerpen moeten zeker op de agenda van de regio komen omdat we het als gemeente niet alleen willen ?
2. Welke onderwerpen moeten zeker op de agenda van de regio komen omdat we het als gemeente niet alleen kunnen ?
3. Waar mag het regionaal wat u betreft echt niet over gaan ?

De resultaten van deze (9) gesprekken hebben geleid tot het "Keuzedocument Gemeenteraden 13 november 2018". Tijdens het Keuzemoment op 13 november 2018 is:

- de top drie bepaald van onderwerpen die in Dialooggroepen uitgewerkt dienen te worden;
- per onderwerp uit de top drie bepaald welke concrete vraag aan de betreffende dialooggroep wordt voorgelegd;
- per onderwerp uit de top drie gesproken over de kaders die aan de dialooggroep moeten worden meegegeven.

In de periode na 13 november:

- zijn de aan de Dialooggroepen voor te leggen vragen door medewerkers van het projectteam Strategische Agenda Regio Amersfoort aangescherpt, zodat deze geschikt zijn voor de Dialooggroepen om te beantwoorden. De intentie van de vragen is gehandhaafd, alleen de precieze formulering is aangepast (de oorspronkelijke vragen en de aanpassingen zijn opgenomen onder het kopje "welke vragen leggen wij voor aan de Dialooggroepen);
- is vervolgens per gemeenteraad verder doorgesproken over de mee te geven kaders;

- zijn de van de gemeenteraden verkregen kaders over elkaar heen gelegd en samengesmeed tot één document (in de bijlage is dit aangegeven).

De resultaten van de hiervoor geschetste activiteiten zijn in dit raadsvoorstel opgenomen, waarbij gemaakte keuzes en wijzigingen expliciet in beeld zijn gebracht.

Wat gebeurt er met de onderwerpen die niet naar de Dialoog gaan?

Buiten de top drie zijn de volgende onderwerpen terecht gekomen:

- Landschapsbeheer
- Differentiatie bedrijventerreinen
- Schone en slimme mobiliteit; waaronder laadpalen
- Cultuur
- Circulaire economie

Dat deze onderwerpen niet in Dialoog met de samenleving worden gebracht, wil niet zeggen dat er niets mee gebeurt. In het bestuurlijk overleg Ruimte & Wonen worden onderwerpen geagendeerd die raken aan het landschapsbeheer. Hiervoor werken wij samen met Gebiedscoöperatie O-gen. Daarnaast is er een overleg tussen de bestuurders duurzaamheid, waarin o.a. kennis wordt uitgewisseld en zo nodig regionale afstemming plaatsvindt over laadpalen voor elektrische auto's en circulaire economie. Over differentiatie van bedrijventerreinen wordt binnen het Bestuurlijk Overleg EZ gesproken, n.a.v. een onderzoek dat wordt uitgevoerd.

Welke vragen leggen wij voor aan de Dialooggroepen?

Zoals gesteld zijn de hoofdvragen voor de Dialooggroepen tijdens de radenbijeenkomst op 13 november 2018 geformuleerd. Met als resultaat:

Kwalitatieve Woningbouw

Hoe zorgen wij voor flexibele, aanpasbare, passende en betaalbare woonruimte voor diverse doelgroepen en zijn we bereid daar regionale afspraken/convenant over te maken, rekening houdend met het karakter van de regio en de diverse kernen in de Regio?

Inclusieve arbeidsmarkt

Hoe brengen wij het onderwijs, ondernemers en overheid bij elkaar om een inclusieve arbeidsmarkt te krijgen waarbij vraag en aanbod op elkaar aansluit binnen vier jaar.

Energietransitie en duurzaamheid

Welke reductie CO2 uitstoot willen we gerealiseerd hebben in 2020, 2030 en 2050, welke alternatieve energiebronnen zetten we daarvoor ook in en hoe creëren we daarvoor draagvlak en maken we het betaalbaar voor onze inwoners?

Deze uitkomsten zijn aangescherpt en geschikt gemaakt om aan de Dialooggroepen voor te kunnen leggen. Daarbij is goed gekeken naar de intentie van de vragen. Deze is gehandhaafd. Wel is de formulering aangepast. Zo is de vraag over energietransitie bijvoorbeeld zo geformuleerd, dat deze kan dienen als bouwsteen voor de op te stellen Regionale Energie Strategie. Wij vragen u in te stemmen met de volgende, aangescherpte vragen:

Kwalitatieve woningbouw

Kom aanvullend op wat al loopt met voorstellen voor regionale afspraken om te komen tot flexibele, aanpasbare, passende en betaalbare woonruimte voor iedereen. Houd daarbij rekening met het karakter van de regio en de diverse kernen in de regio.

Inclusieve Arbeidsmarkt

Kom aanvullend op wat al loopt voor de Regio Amersfoort met een actieplan om in 2024 te komen tot een inclusieve arbeidsmarkt waarbij vraag en aanbod op elkaar aansluiten.

Deelvragen aan de dialooggroep:

- Welke oplossingen kunnen onderwijs, ondernemers en overheden aandragen om de tekorten aan passend personeel (technisch, zorg, horeca, ICT) te verminderen?
- Welke innovatieve oplossingen kunnen we bedenken om een inclusieve arbeidsmarkt te organiseren?

Energietransitie en duurzaamheid²³

De Dialooggroep ontwikkelt aanvullend op wat al loopt een actieplan om te komen tot een CO2 reductie van 49% in 2030 (t.o.v. 1990).

Het actieplan geeft antwoord op de volgende deelvragen:

- Welke alternatieve energiebronnen kunnen hiervoor worden ingezet?
- Hoe borgen wij innovatie, kennis en financieringsconstructies?
- Hoe wordt draagvlak gecreëerd?
- Hoe maken we het SAMEN betaalbaar?

Welke kaders geven de gemeenteraden mee?

Per vraag zijn kaders geformuleerd, bedoeld om het speelveld voor de dialooggroepen te creëren. Deze zijn als volgt tot stand gekomen:

- De basis werd gevormd door een voorbeeld kader per onderwerp dat wij tijdens het Keuzemoment op 13 november 2018 aan u hebben voorgelegd;
- Tijdens en na 13 november jl. hebben alle gemeenteraden de gelegenheid gekregen om deze kaders aan te vullen of aan te passen.

In de hierna opgenomen bijlage zijn de wijzigingen en keuzes per (type) kader (proces, inhoudelijk en financieel) inzichtelijk gemaakt. Wij vragen u in te stemmen met de volgende kaders:

Energietransitie en duurzaamheid

Proces

- Het voorstel van de Dialooggroep is uiterlijk 1 juli 2019 beschikbaar, waarna besluitvorming na het zomerreces zal plaatsvinden
- Het proces t.a.v. de Regionale Energie Strategie en het proces t.a.v. de Dialoog over Energie moeten op elkaar worden afgestemd voor wat betreft inhoud en proces
- Alle belangen zijn – zo mogelijk - vertegenwoordigd in de Dialooggroep
- Alle deelnemers committeren zich aan de voorkant expliciet aan de opgave en de kaders
- Het voorstel van de Dialooggroep is Smart geformuleerd

Inhoudelijk

- De voorstellen mogen niet strijdig zijn met gemeentelijk beleid
  - Het plan bevat stappen om te komen tot opwekking, opslag, distributie en ruimtelijke inpassing
  - Het plan geeft aan wie (marktpartijen en overheden) welke actie uitvoert
  - In het plan worden meetbare tussendoelen opgenomen die aantoonbaar per te noemen datum realiseerbaar zijn
  - De verduurzaming van woningen is geen onderwerp voor de Dialooggroep (elders belegd)
  - De broeikasgasvermindering via verduurzaming van woningen mag worden beschouwd als bijdrage aan de strategische opgave
  - CO2 vermindering die bereikt wordt via het thema “Circulaire economie” mag worden beschouwd als bijdrage aan de strategische opgave
  - Maak de afweging tussen belasting van het milieu en economisch nut zichtbaar in de voorstellen
  - Er wordt naar gestreefd zoveel mogelijk lokaal, wat bijdraagt aan regionaal, energie op te wekken
- Toelichting

² In een later stadium zal worden besloten over het ruimtebeslag dat uit de voorstellen komt.

³ Om de opgave uit het klimaatakkoord (49% CO2 reductie) te realiseren, is het nodig dat de Dialooggroep wordt gevraagd naar oplossingen buiten de vastgestelde gemeentelijke beleidskaders. Het is daarna uiteraard aan de gemeenteraden om te besluiten of ze willen afwijken van eerder vastgesteld beleid hierover.

Dit is het streven, maar hier moet niet rigide mee om worden gegaan

- Bij de voorstellen wordt waar mogelijk rekening gehouden met de WHO normen schone lucht
- Bij de uitwerking van de voorstellen Energietransitie de juridische en financiële mogelijkheden vanuit het landelijke klimaatakkoord maximaal benutten

Financieel

- Bij de voorstellen wordt gekeken welke partijen (markt, overheid, particulieren) gaan bijdragen aan de financiering
- De voorstellen zijn aantoonbaar financieel haalbaar voor marktpartijen en overheden
- Financiële haalbaarheid en consequenties zichtbaar maken, ook per doelgroep
- Er moet bij de voorstellen en de verdeling van de kosten rekening worden gehouden met de betaalbaarheid voor de inwoners
- Bij de uitwerking van de voorstellen de juridische en financiële mogelijkheden vanuit het landelijke klimaatakkoord maximaal te benutten
- Financiële haalbaarheid en consequenties zichtbaar maken, ook per doelgroep
- Betaalbaar voor de inwoners

Inclusieve arbeidsmarkt

Proces

- Het plan van aanpak van de Dialooggroep is uiterlijk 1 juli 2019 beschikbaar, waarna besluitvorming na het zomerreces zal plaatsvinden Alle belangen zijn – zo mogelijk - vertegenwoordigd in de Dialooggroep
- Alle deelnemers committeren zich aan de voorkant expliciet aan de opgave en de kaders
- Het voorstel van de Dialooggroep is Smart geformuleerd

Inhoudelijk

- Het plan is concreet over:
  - al dan niet innovatieve maatregelen om het arbeidspotentieel te vergroten
  - maatregelen voor onderwijs
  - wie (maatschappelijke organisaties, marktpartijen en overheden) welke actie uitvoert
- In het plan worden meetbare tussendoelen opgenomen die aantoonbaar per te noemen datum realiseerbaar zijn
- In het plan worden meetbare tussendoelen opgenomen over de mate van aanbod ontwikkeling
- Ten aanzien van vraagontwikkeling moet er oog zijn voor de relatie met arbeidsmarktgebied Food Valley
- Het plan bevat criteria (succesfactoren) waaraan een inclusieve arbeidsmarkt moet voldoen
- Het resultaat moet regionaal zijn
- Het plan beschrijft huidige knelpunten in/van de regio

Financieel

- De acties worden bij voorkeur gefinancierd door zowel markt, onderwijs als overheid
- Bij de voorstellen wordt gekeken welke partijen (markt, overheid, onderwijs) gaan bijdragen aan de financiering
- De voorstellen zijn aantoonbaar financieel haalbaar voor marktpartijen en overheden

Woningbouw Kwalitatief

Proces

- Het plan van aanpak van de Dialooggroep is uiterlijk 1 juli 2019 beschikbaar, waarna besluitvorming na het zomerreces zal plaatsvinden
- Alle belangen zijn – zo mogelijk - vertegenwoordigd in de Dialooggroep
- Alle deelnemers committeren zich aan de voorkant expliciet aan de opgave en de kaders
- De gemeenteraden bepalen op basis van uitkomst of regionale afspraken (convenant) gemaakt worden

- De voorstellen van de dialooggroep gaan ook in op de mate waarin de afspraken bindend kunnen/moeten zijn

Inhoudelijk

- Binnen het plan wordt rekening gehouden met de kaders en contouren zoals die zijn gesteld vanuit de provincies Utrecht en Gelderland. Daarbij wordt beoordeeld welke mogelijkheden tot verruiming van de kaders aanwezig zijn met het oog op de aanstaande Omgevingswet
- Het plan houdt rekening met de kwalitatieve vraag naar woningen
- Het plan houdt rekening met de bestaande woningen, in plannen opgenomen woningen en nieuw te bouwen woningen
- Het plan is concreet over wie (marktpartijen en overheden) welke actie uitvoert
- In het plan worden meetbare tussendoelen opgenomen die aantoonbaar per te noemen datum realiseerbaar zijn
- Jongeren en ouderen moeten de mogelijkheid hebben in de eigen gemeente te blijven wonen
- Het plan maakt een onderscheid tussen kwalitatief wonen, op lokaal, regionaal en bovenregionaal wonen
- De dialooggroep kan geen uitspraken doen over welke aantallen in welk gemeente moeten worden gerealiseerd
- Naast aandacht voor nieuwbouw ook aandacht voor bestaande bouw
- Binnen het plan wordt rekening gehouden met de kaders en contouren zoals die zijn gesteld vanuit de provincies Utrecht en Gelderland (die per provincie kunnen verschillen)

Financieel

- Bij de voorstellen wordt gekeken welke partijen gaan bijdragen aan de financiering
- De voorstellen zijn aantoonbaar financieel haalbaar voor marktpartijen en overheden

Hoe ziet het spoorboekje er na vandaag uit?

De ambitie is dat de Dialooggroepen uiterlijk 1 juli hun plannen opleveren. Dit past in de planning voor de op te stellen Regionale Energie Strategie, waarvoor de plannen van de Dialooggroep Energietransitie en Duurzaamheid als bouwsteen zullen dienen. Met het oog daarop is de kick off bijeenkomst gepland op 25 maart a.s. Wij nodigen u van harte uit daarbij aanwezig te zijn. Dit betekent wel dat de werving van stakeholders, die in de Dialooggroepen gaan participeren, vast worden opgestart. Uiteraard onder het nadrukkelijke voorbehoud van instemming door de raden.

In de maand februari worden voor de drie onderwerpen de stakeholders benaderd die met elkaar een 360 graden blik vormen op de vraagstelling. Ook komt er een oproep in de kranten. Op de kick off bijeenkomst wordt "het stokje" aan de samenleving overgedragen en gaan de drie Dialooggroepen nog diezelfde avond aan de slag met de door u gestelde opgaves. In de periode tot 1 juli 2019 wordt per vraag een voorstel ontwikkeld, begeleid door procesbegeleiders van de samenwerkende gemeenten en binnen de door uw raden gestelde kaders. Het is belangrijk dat we in deze fase voorkomen dat de deelnemende stakeholders ruimte krijgen om met bestuur en politiek over individuele belangen in gesprek te gaan. Belangrijk aspect van De Dialoog is dat het gesprek aan één tafel wordt gevoerd. Alle deelnemende stakeholders committeren zich hier ook aan bij de start van De Dialoog.

De drie voorstellen worden in het najaar aan uw raad ter besluitvorming voorgelegd. Belangrijke stappen in dat besluitvormingsproces zijn:

- Voor het zomerreces is er gelegenheid voor de verzamelde gemeenteraden om met de deelnemers aan de Dialooggroepen en de procesbegeleiders in gesprek te gaan. Hiervoor wordt een gezamenlijke raadsledenbijeenkomst georganiseerd. Zo kunt u zich er van vergewissen op welke wijze de stakeholders hun inbreng hebben kunnen leveren en hoe de vermenging van alle belangen nu precies heeft plaats gevonden;
- De Stuurgroep Strategische Agenda geeft voor de zomer de voorstellen van de dialooggroepen vrij voor het besluitvormingsproces;
- Na de zomer wordt vervolgens het formele besluitvormingsproces uitgevoerd. Voor wat betreft de Dialoog over de energietransitie is het advies hierover een bouwsteen voor de door de regio op te stellen Regionale Energie Strategie. Over de kaders en randvoorwaarden daarvoor en de samenloop

van de Dialoog met dit proces wordt aan u in uw vergadering van maart een voorstel voorgelegd. Voor Nijkerk wordt bekeken of dit via de Lijst ingekomen stukken of via een RIB aan uw raad kenbaar wordt gemaakt.

Klankbordgroep Raden

Uit uw midden is een klankbordgroep ontstaan. Deze groep is voor het eerst bijeen geweest op 22 en 30 januari jl. en zal gedurende de hele periode een aantal bijeenkomsten hebben om “vinger aan de pols” van het proces te houden. Ook het Bestuurlijk Platform zal regelmatig geïnformeerd worden op het proces.

Kanttekeningen

Nijkerk neemt niet deel aan de dialooggroep Energietransitie en Duurzaamheid. Dit pakt onze gemeente op binnen de regio Foodvalley en de Regionale Energie Strategie (RES) Foodvalley. In de reactiebrief vanuit Nijkerk aan de regio Amersfoort (dd. 18 januari 2019) heeft Nijkerk ten aanzien van dit thema duidelijk gesteld dat Nijkerk niet participeert binnen dit thema en binnen de Dialooggroep. Waar nodig kan ambtelijke ondersteuning worden geboden. Ook hecht Nijkerk er waarde aan dat de gemeente bestuurlijk betrokken blijft bij de afstemming over dit thema. Dit aangezien keuzes op het grondgebied van buurgemeenten van invloed kunnen zijn op het leven in Nijkerk.

Communicatie

Door de regio Amersfoort zelf wordt een actief communicatieproces vorm gegeven rondom de Dialoog.

Uitvoering en financiële consequenties

Voor de proceskosten van de Dialoog is geen aanvullend budget vereist. Deze zijn al gedekt. Voor de eventuele financiële consequenties van de voorstellen van de Dialooggroepen zult u uiteraard te zijner tijd ter besluitvorming voorstellen worden voorgelegd.

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,

de secretaris,

de burgemeester,

de heer G. van Beek

de heer mr. drs. G.D. Renkema

RAADSBESLUIT

Nummer: 2019 - 028

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 12 februari 2019;

b e s l u i t :

1. Instemmen met de Dialoog voor de Strategische Agenda 2019-2022 voor de onderwerpen Kwalitatieve Woningbouw, Inclusieve arbeidsmarkt en Energietransitie en duurzaamheid. Waarbij de gemeente Nijkerk niet actief deelneemt aan het onderwerp Energietransitie en duurzaamheid aangezien dit binnen de regio Foodvalley valt;
2. Instemmen met de volgende hoofdvragen voor de dialooggroepen om tot voorstellen te komen:

A. Kwalitatieve woningbouw

Kom aanvullend op wat al loopt met voorstellen voor regionale afspraken om te komen tot flexibele, aanpasbare, passende en betaalbare woonruimte voor iedereen. Houd daarbij rekening met het karakter van de regio en de diverse kernen in de regio.

B. Inclusieve arbeidsmarkt

Kom aanvullend op wat al loopt voor de Regio Amersfoort met een actieplan om in 2024 te komen tot een inclusieve arbeidsmarkt waarbij vraag en aanbod op elkaar aansluiten.

Deelvragen aan de dialooggroep:

- Welke oplossingen kunnen onderwijs, ondernemers en overheden aandragen om de tekorten aan passend personeel (technisch, zorg, horeca, ICT) te verminderen?
- Welke innovatieve oplossingen kunnen we bedenken om een inclusieve arbeidsmarkt te organiseren?

C. Energietransitie en duurzaamheid

De dialooggroep ontwikkelt aanvullend op wat al loopt een actieplan om te komen tot een CO2 reductie van 49% in 2030 (t.o.v. 1990).

Het actieplan geeft antwoord op de volgende deelvragen:

- Welke alternatieve energiebronnen kunnen hiervoor worden ingezet?
- Hoe borgen wij innovatie, kennis en financieringsconstructies?
- Hoe wordt draagvlak gecreëerd?
- Hoe maken we het SAMEN betaalbaar?

3. Instemmen met de in het groene tekstvakken onder het kopje “welke kaders geven de gemeenteraden mee?” opgenomen kaders (proces, inhoudelijk en financieel).

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Nijkerk d.d. 21 februari 2019,

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN

de heer mr. drs. G.D. RENKEMA

Bijlage 1. Opdracht Dialooggroepen SA 2019 – 2022 Regio Amersfoort

Onderstaand treft u in zwart de (voorbeeld) kaders van 13 november aan en [In blauw de aanvullingen door de raden \(terplekke of later aangeleverd\)](#). Per kader maken we inzichtelijk of we het kader overnemen (√), anders formuleren (*), of niet overnemen (-) en lichten we toe waarom. Als een kader niet is overgenomen omdat het om bestuurlijke afspraken gaat, zullen wij dit meegeven in het definitieve voorstel van de Dialooggroepen.

Energietransitie en duurzaamheid

Proces

actie	Ingebracht kader	Toelichting
√	Het plan is uiterlijk 1 juli 2019 beschikbaar	
-	Het stappenplan is uiterlijk 1 september 2019 beschikbaar	<i>Het zomerreces mag geen spelbreker zijn voor de Dialooggroepen. Daarom is het voorstel om het werk van de Dialooggroepen voor de zomer af te ronden en de bestuurlijke besluitvorming na de zomer de te starten</i>
-	Wij stellen voor om de plannen vanuit de drie dialooggroepen uiterlijk 15 augustus 2019 beschikbaar te hebben. Waarna aanvullend bestuurlijke besluitvorming in de negen gemeenteraden kan plaatsvinden	
√	Het proces t.a.v de Regionale Energie Strategie en het proces t.a.v de Dialoog over Energie moeten op elkaar worden afgestemd voor wat betreft inhoud en proces.	Voortvloeiend uit het klimaatakkoord heeft de regio de taak te komen tot een Regionale Energie Strategie voor de gebouwde omgeving. Binnen zes maanden na ondertekening van het Klimaatakkoord (mei 2019) moet de regio het Rijk een (voorlopig) bod doen om aan de CO2 reductie te voldoen
√*	Alle belangen (dus niet: alle partijen) doen mee in de Dialooggroep	Zin aanpassen tot: Alle belangen zijn – zo mogelijk – vertegenwoordigd in de Dialooggroep
-	Hoe wordt dit gekozen	<i>Het lukt niet altijd om alle belangen in 360 graden aan tafel te krijgen, maar dit is wel het uitgangspunt. Zorg hierbij ook voor een goede verdeling over doelgroepen, jongeren, ouderen en regiogemeenten etc. Bij de Dialoog wordt in eerste instantie in belangen gedacht waarna per belang betrokken stakeholder(s) worden gezocht voor deelname</i>
-	Stakeholders ipv belangen	
√ en -	Alle deelnemers aan de Dialooggroep committeren zich vooraf expliciet aan deze opgave en kaders	<i>Dit geldt niet voor 1 kader, te weten blijven binnen vastgesteld beleid. Om de opgave uit het klimaatakkoord (49% CO2 reductie) te realiseren, is het nodig dat de Dialooggroep wordt gevraagd naar oplossingen buiten de vastgestelde gemeentelijke beleidskaders. Het is daarna uiteraard aan de gemeenteraden om te besluiten of ze willen afwijken van eerder vastgesteld beleid hierover.</i>
-	Gaat te ver	<i>Met dit kader wordt bedoeld dat deelnemers zich committeren aan de opdracht; niet vooraf aan de uitkomsten. Tijdens de kickoff bijeenkomst op 25 maart 2019 wordt hiervoor expliciet aandacht gevraagd door de procesbegeleiders. Dan wordt ook stilgestaan bij algemeen vs. individueel belang en wat dat betekent voor de deelnemers.</i>
√	Formaliseren	
-	Van ieder lid van de dialooggroep wordt gevraagd om te werken vanuit keuzes die het algemene belang dienen. Individuele en/of organisatorische belangen mogen geen rol spelen binnen het besluitvormingsproces om te komen tot	<i>Juist door de belangentegenstellingen bereiken we de gewenste 360 graden invalshoek. Bij de Dialoog wordt in eerste instantie in belangen gedacht waarna per belang betrokken stakeholder(s) worden gezocht voor deelname</i>

	invulling van de vooraf aan de dialooggroepen gegeven opdracht.	
√	Duidelijkere vraagstelling: focus	<i>De vragen aan de Dialooggroepen zijn inmiddels aangescherpt. Dit wordt niet als kader opgenomen; maar wel gehonoreerd.</i>
√	Output moet Smart zijn	
√	Aan de voorzijde moet voor inwoners/organisaties duidelijk zijn welke kaders per thema worden meegegeven. Deze moeten zowel transparant zijn als niet voor meerdere uitleg vatbaar	<i>Aan deze wens wordt voldaan door dit beslisdokument. Dit zijn geen kaders voor de Dialooggroepen, maar opdrachten aan de Projectorganisatie. Als kader dus niet overgenomen, de wensen gehonoreerd.</i>
√	Bij de start van de uitvraag moet duidelijk zijn welke consequenties een eindadvies heeft binnen de regionale samenwerking: wat wordt na besluitvorming regionaal afgestemd en welke beleidsruimte hebben gemeenteraden lokaal	

Inhoudelijk

√	De voorstellen mogen niet strijdig zijn met gemeentelijk beleid	
*	Het plan is concreet over de opwekking, opslag, distributie en ruimtelijke inpassing	
√	Concreet vervangen door Stappen om te komen tot	<i>Zin wordt: Het plan bevat stappen om te komen tot opwekking, opslag, distributie en ruimtelijke inpassing</i>
*	Het plan is concreet over wie (marktpartijen en overheden) welke actie uitvoert	
√	Concreet vervangen door Stappen om te komen tot	<i>Zin wordt: Het plan geeft aan wie (marktpartijen en overheden) welke actie uitvoert</i>
√	In het plan worden meetbare tussendoelen opgenomen die aantoonbaar per te noemen datum realiseerbaar zijn	
√	De verduurzaming van woningen is geen onderwerp voor de Dialooggroep (elders belegd)	
-	Verduurzaming van woningen is WEL onderwerp	<i>Hier wordt mee bedoeld dat het onderwerp inhoudelijk niet voor de dialoog is, maar dat de resultaten van de verduurzaming wel mee mogen worden gerekend. Inhoudelijk is het niet voor de Dialoog, omdat hierover al projecten lopen in de gemeenten en in de vraagstelling aan de Dialooggroepen is opgenomen "aanvullend op wat al loopt".</i>
-	Wel onderwerp	<i>Hier wordt mee bedoeld dat het onderwerp inhoudelijk niet voor de dialoog is, maar dat de resultaten van de verduurzaming wel mee mogen worden gerekend. Inhoudelijk is het niet voor de Dialoog, omdat hierover al projecten lopen in de gemeenten en in de vraagstelling aan de Dialooggroepen is opgenomen "aanvullend op wat al loopt".</i>
-	Dit kader er uit, zin vaag	<i>Hier wordt mee bedoeld dat het onderwerp inhoudelijk niet voor de dialoog is, maar dat de resultaten van de verduurzaming wel mee mogen worden gerekend. Inhoudelijk is het niet voor de Dialoog, omdat hierover al projecten lopen in de gemeenten en in de vraagstelling aan de Dialooggroepen is opgenomen "aanvullend op wat al loopt".</i>
-	Verduurzaming mobiliteit is geen onderwerp	<i>Verduurzaming van mobiliteit kan juist een belangrijke bijdrage leveren aan het bereiken reductie-doel. De</i>

		<i>speelruimte van de Dialooggroep zou anders teveel ingeperkt worden.</i>
√	De broeikasgasvermindering via verduurzaming van woningen mag worden beschouwd als bijdrage aan de strategische opgave.	
-	<i>Dit kader er uit, zin vaag</i>	<i>Hier wordt mee bedoeld dat, hoewel het onderwerp inhoudelijk niet voor de dialoog is, de resultaten van de verduurzaming wel mee mogen worden gerekend</i>
√	CO2 vermindering die bereikt wordt via het thema "Circulaire economie" mag worden beschouwd als bijdrage aan de strategische opgave.	
-	<i>Dit kader er uit, zin vaag</i>	<i>Hier wordt mee bedoeld dat, hoewel het onderwerp inhoudelijk niet voor de dialoog is, de resultaten wel mee mogen worden gerekend</i>
√	<i>Bij de uitwerking van de voorstellen Energietransitie de juridische en financiële mogelijkheden vanuit het landelijke klimaatakkoord maximaal benutten</i>	
√*	<i>Weeg belasting en economisch nut af</i>	<i>Zin wordt: Maak de afweging tussen belasting van het milieu en economisch nut zichtbaar in de voorstellen</i>
√	<i>Te streven naar zoveel mogelijk lokaal, en dus regionaal, energie op te wekken, maar ook zeker niet denken in grenzen</i>	Dit is het streven, maar hier moet niet rigide mee omgegaan worden
√	<i>Rekening houden met WHO normen schone lucht</i>	
-	<i>Gemeenten zijn in principe zelf verantwoordelijk voor hun maatschappelijke opgave vanuit de energietransitie. Maatregelen worden in nauw overleg met omwonenden en de direct belanghebbenden besproken. Waar er sprake is van beoogde maatregelen die nabij een gemeentegrens plaatsvinden vindt tijdig overleg en afstemming plaats binnen beide colleges en gemeenteraden</i>	Dit is een onderwerp voor bestuurlijke afstemming, maar niet een kader voor de Dialooggroep
-	<i>Te streven naar het maken van regionale afspraken over het gebruik van de ruimte voor gebruik voor zonne- en windenergie (zoals afstemming over het gebruik van grensgebieden van gemeenten) en de verdeling van schaarse goederen zoals hout voor biomassa.</i>	Dit is een onderwerp voor bestuurlijke afstemming, maar niet een kader voor de Dialooggroep

Financieel

√*	De acties worden gefinancierd door zowel markt als overheid	
√*	<i>Acties worden gefinancierd door markt, overheid en particulieren</i>	<i>Particulieren zijn toegevoegd en het kader is opnieuw geformuleerd zodat per voorstel gekeken wordt welke partijen kunnen bijdragen</i> <i>Zin wordt: Bij de voorstellen wordt gekeken welke partijen (markt, overheid,</i>
T*	<i>particulieren) gaan bijdragen aan de financiering</i>	<i>Particulieren zijn toegevoegd en het kader is opnieuw geformuleerd zodat per voorstel gekeken wordt welke partijen kunnen bijdragen</i> <i>Zin wordt: Bij de voorstellen wordt gekeken welke partijen (markt, overheid,</i>
-	<i>Dit kader is doorgestreept</i>	

√	De acties zijn aantoonbaar financieel haalbaar voor marktpartijen en overheden	
-	Indien mogelijk een voor inwoners/organisaties financieel kader of bandbreedte (mogelijk op basis van voorgaande jaren)	<i>Wij weten niet wat hier mee bedoeld zou kunnen worden. Wat ons betreft valt dit onder de andere genoemde kaders</i>
√	Financiële haalbaarheid en consequenties zichtbaar maken, ook per doelgroep	
√	Betaalbaar voor de inwoners	

Arbeidsmarkt

proces

√*	Het plan is uiterlijk 1 juli 2019 beschikbaar	<i>Zin wordt: Het plan is uiterlijk 1 juli 2019 beschikbaar, waarna besluitvorming na het zomerreces zal plaatsvinden.</i>
-	Plan van Aanpak	
-	1 juli 2020	
√	Alle belangen (dus niet: alle partijen) doen mee in de Dialooggroep	
	Hoe wordt dit gekozen	<i>Het lukt niet altijd om alle belangen in 360 graden aan tafel te krijgen, maar dit is wel het uitgangspunt. Streven hierbij is ook een goede verdeling over doelgroepen, jongeren, 30'ers, ouderen en regiogemeenten etc. uit de aanmeldingen die volgen uit de algemene oproep en gerichte uitnodigingen voor deelname zal een evenwichtige selectie worden gemaakt die voldoet aan voornoemde criteria. Dit wordt uitgevoerd in samenspraak met bestuur en klankbordgroep raad</i>
√	30'ers	<i>Het lukt niet altijd om alle belangen in 360 graden aan tafel te krijgen, maar dit is wel het uitgangspunt. Streven hierbij is ook een goede verdeling over doelgroepen, jongeren, 30'ers, ouderen en regiogemeenten etc. uit de aanmeldingen die volgen uit de algemene oproep en gerichte uitnodigingen voor deelname zal een evenwichtige selectie worden gemaakt die voldoet aan voornoemde criteria. Dit wordt uitgevoerd in samenspraak met bestuur en klankbordgroep raad</i>
√	Eens met kader	
√*	Alle deelnemers aan de Dialooggroep committeren zich vooraf expliciet aan deze opgave en kaders	<i>Alle deelnemers committeren zich aan de voorkant expliciet aan de opdracht en de kaders</i>
	Gaat te ver	<i>Met dit kader wordt bedoeld dat deelnemers zich committeren aan de opdracht; niet vooraf aan de uitkomsten. Tijdens de kickoff bijeenkomst op 25 maart 2019 wordt hiervoor expliciet aandacht gevraagd door de procesbegeleiders. Dan wordt ook stilgestaan bij algemeen vs. Individueel belang en wat dat betekent voor de deelnemers.</i>
-	Kernvraag ipv opgave	<i>Opgave is gewijzigd in opdracht</i>
√	Eens met kader	

Inhoudelijk

√*	Het plan is concreet over de maatregelen om het arbeidspotentieel te vergroten	Het plan is concreet over:
√	Toevoegen: al dan niet innovatieve	

√	Het plan is concreet over wie (marktpartijen en overheden) welke actie uitvoert	→ al dan niet innovatieve maatregelen om het arbeidspotentieel te vergroten → maatregelen voor onderwijs → wie (maatschappelijke organisaties, marktpartijen en overheden) welke actie uitvoert
√	Toevoegen: maatschappelijke organisaties	
√	In het plan worden meetbare tussendoelen opgenomen die aantoonbaar per te noemen datum realiseerbaar zijn	
-	Binnen het plan arbeidsmarkt wordt beoordeeld hoe de samenwerking binnen de onderwijskolom vanaf het (V)MBO tot aan het WO actiever versterkt kan worden. Waarbij zowel wordt gekeken naar de mogelijkheden binnen de provincies Gelderland als Utrecht ter versterking van het toekomstig en huidig arbeidspotentieel	<i>Dit kader wordt niet overgenomen, omdat dit vooral een oplossing is om tot een inclusieve arbeidsmarkt te komen. Voor het vinden van oplossingen geven we graag de dialooggroep de ruimte.</i>
√	Het plan is concreet over maatregelen voor onderwijs	
√	In het plan worden meetbare tussendoelen opgenomen over de mate van aanbod ontwikkeling	
√	T.a.v. vraagontwikkeling: relatie met arbeidsmarktgebied FV	
-	Verkenning van haalbaarheid kwetsbare doelgroepen	<i>Dit kader wordt niet overgenomen omdat voor ALLE doelgroepen moet gelden dat de plannen uitvoerbaar/haalbaar moeten zijn.</i>
√	Resultaat moet regionaal zijn	
√	Plan beschrijft huidige knelpunten in/van de regio	
√	Plan stelt criteria op waaraan een inclusieve arbeidsmarkt moet voldoen	

Financieel

√*	De acties worden gefinancierd door zowel markt als overheid	Zin wordt: De acties worden bij voorkeur gefinancierd door zowel markt, onderwijs als overheid. Bij de voorstellen wordt gekeken welke partijen (markt, overheid, onderwijs) gaan bijdragen aan de financiering
√	Toevoegen: en onderwijs	
-	Dit kader schrappen	
√	Toevoegen: De acties worden bij voorkeur	
√	De acties zijn aantoonbaar financieel haalbaar voor marktpartijen en overheden	
-	Er worden middelen beschikbaar gesteld om plannen te realiseren	<i>Dit kader wordt niet overgenomen, omdat de afweging om plannen te financieren in een later stadium plaatsvindt.</i>

Woningbouw Kwalitatief

Proces

√*	Het plan is uiterlijk 1 juli 2019 beschikbaar	<i>Zin wordt: Het plan is uiterlijk 1 juli 2019 beschikbaar, waarna besluitvorming na het zomerreces zal plaatsvinden.</i>
-	1 juli vervangen door 1 september	<i>Het zomerreces mag geen spelbreker zijn voor de Dialooggroepen. Daarom is het voorstel om het werk van de Dialooggroepen voor de zomer af te ronden en de bestuurlijke besluitvorming na de zomer de te starten.</i>
-	Is tijd realistisch	
-	1 juli 2020	
√*	Alle belangen (dus niet: alle partijen) doen mee in de Dialooggroep	Zin wordt: Alle belangen zijn – zo mogelijk - vertegenwoordigd in de Dialooggroep
-	Hoe wordt dit gekozen	<i>Het lukt niet altijd om alle belangen in 360 graden aan tafel te krijgen, maar dit is wel het uitgangspunt.</i>
-	Alle belangen + doelgroepen	

		<i>Streven hierbij is ook een goede verdeling over doelgroepen, jongeren, 30'ers, ouderen en regiogemeenten etc. uit de aanmeldingen die volgen uit de algemene oproep en gerichte uitnodigingen voor deelname zal een evenwichtige selectie worden gemaakt die voldoet aan voornoemde criteria. Dit wordt uitgevoerd in samenspraak met bestuur en klankbordgroep raad</i>
√*	Alle deelnemers aan de Dialooggroep committeren zich vooraf expliciet aan deze opgave en kaders	Zin wordt: Alle deelnemers committeren zich aan de voorkant expliciet aan de opdracht en de kaders
-	Gaat te ver	<i>Met dit kader wordt bedoeld dat deelnemers zich committeren aan de opdracht; niet vooraf aan de uitkomsten. Tijdens de kickoff bijeenkomst op 25 maart 2019 wordt hiervoor expliciet aandacht gevraagd door de procesbegeleiders. Dan wordt ook stilgestaan bij algemeen vs. Individueel belang en wat dat betekent voor de deelnemers.</i>
√	Raden bepalen op basis van uitkomst of regionale afspraken (convenant) gemaakt worden	
√*	Ook de mate van bindendheid komt op tafel	Zin wordt: De voorstellen van de dialooggroep gaan ook in op de mate waarin de afspraken bindend kunnen/moeten zijn

Inhoudelijk

√*	Het plan is concreet over de kwalitatieve vraag (type woning, woonmilieu) naar woningen	<i>Dit kader blijft van kracht omdat het van belang is dat de vraagzijde ook inzichtelijk wordt gemaakt.</i> Zin wordt: Het plan houdt rekening met de kwalitatieve vraag naar woningen.
-	(type woning, woonmilieu) eruit	
√	Concreet vervangen door "houdt rekening met"	
√*	Het plan is concreet over het bestaande en al in plannen opgenomen kwalitatieve aanbod van woningen	
√	Concreet vervangen door "houdt rekening met"	
√	Het plan is concreet over wie (marktpartijen en overheden) welke actie uitvoert	
√	In het plan worden meetbare tussendoelen opgenomen die aantoonbaar per te noemen datum realiseerbaar zijn	
-	Dit kader er uit, zin vaag	<i>Dit kader blijft van kracht omdat het van belang is om met tussendoelen te werken.</i>
√*	Binnen het plan wordt rekening gehouden met de kaders en contouren zoals die zijn gesteld vanuit de provincies Utrecht en Gelderland (die per provincie kunnen verschillen). Lokaal bepalen gemeenten zelf wat hun toekomstige woningbouwbehoefte is. Dit vraagt flexibiliteit binnen de gestelde kaders van de Strategische Agenda als binnen de Omgevingswet. Met de lokaal bepaalde behoefte vindt vervolgens voor Nijkerk afstemming plaats met de provincie Gelderland, waarbij voor onze gemeente	<i>De eerste zin is een kader dat aan een Dialooggroep meegegeven kan worden. De gaat over bestuurlijke en ambtelijke afstemming.</i> Zin wordt: Binnen het plan wordt rekening gehouden met de kaders en contouren zoals die zijn gesteld vanuit de provincies Utrecht en Gelderland. Daarbij wordt beoordeeld welke mogelijkheden tot verruiming van de kaders aanwezig zijn met het oog op de aanstaande Omgevingswet.

	behoud van kwaliteit voorop blijft staan. Onze gemeente erkent dat het belangrijk is om rondom dit thema waarin diverse aspecten meespelen en het diverse woningpopulaties betreft met elkaar in overleg te blijven en af te stemmen waar nodig	
-	De druk vanuit de regio Amersfoort kan de urgentie en de druk op de woningbouw vergroten, waarbij ervoor gewaakt moet worden dat er geen 'afschuifpolitiek' wordt bedreven. Binnen de regio Amersfoort vragen wij voor deze gezamenlijke opgave uw aandacht en verantwoordelijkheid vanuit elke regiogemeente	Dit kader wordt niet overgenomen omdat het eerder een bestuurlijke afstemmingsvraag is dan een kader voor de dialooggroep.
√	Jongeren en ouderen de kans geven om in eigen dorp te blijven wonen	
-	Niet alleen kwalitatief, ook kwantitatief (nodig vanwege de te maken afspraken)	Dit kader wordt niet overgenomen omdat dit via de RRV geregeld is
√	Geen aantallen noemen	
√	Kwalitatief lokaal, regionaal, bovenregionaal scheiden	
-	Afstemming met foodvalley via beleidsdocumenten en monitor (stichting vastgoed monitor)	Dit kader wordt niet overgenomen omdat dat een "bedrijfsvoeringsafpraak" is en dus geen kader voor de dialooggroep
-	Evaluëren	Dit kader wordt niet overgenomen omdat dat niet als kader voor de dialooggroep kan worden gezien.
-	Past de doelgroep bij de gemeente	Dit kader wordt niet overgenomen omdat dit al via de vraagstelling is geregeld.
√	Aandacht voor bestaand en nieuwbouw	

Financieel

√*	De acties worden gefinancierd door zowel markt als overheid	Zin wordt: Bij de voorstellen wordt gekeken welke partijen gaan bijdragen aan de financiering
-	Bij overheid staat een vraagteken (Nijkerk)	
-	Dit kader is doorgestreept (Baarn)	
√	De acties zijn aantoonbaar financieel haalbaar voor marktpartijen en overheden	
-	Dit kader er uit (Leusden)	<i>Van belang is dat de dialooggroep met voorstellen komt die realistisch zijn. Daar hoort financiële haalbaarheid bij</i>
-	Voor het plan worden middelen beschikbaar gesteld	<i>Dit kader wordt niet overgenomen omdat de afweging om financieel bij te dragen in een later stadium kan worden gemaakt.</i>